

Danmarks

S p e i l

for Aaret 1769.

Jahm

Selges paa hvert Sted heftet for 3 Mark.

Sorø,

Trykt hos Jonas Lindgren, det Ridderlige
Academies Bogtrykker.

Ellers boer i Stege af høiere
og ringere Stand.

Fru Oberstinde Falckenschiold.

Hr. Major Jørgen Ahrenfeldt.

Hr. Capitain Voigt.

Groten Schionnebøll.

Hr. Mathias Bilde, Lieutenant,

Sæ-Enroullering-s-Officer.

Fru Örn, Sæ-Captains Enke.

Fru Bille, Sæ-Captains Enke
fra København.

Fru Liliendahl.

Fru Taftenberg.

Gaandverker.

Baagere	3	Muurmestere	2
Wiltthugger	1	Pottemager	2
Bodkere	2	Sadelmagere	1
Dreiere	1	Skoemagere	1
Feldberedere	4	Skoedere	6
Glarimester	1	Skitstommer-	
Grovsmede	2	mestere	1
Hattemagere	2	Slagtere	3
Haarskærer	1	Snedkere	4
Kaundersbøre	1	Tommermand	2
Kleinsmede	3	Vævere	5
Møllere	3		

I Byen er omtrent 850 Men-
nester, gamle og unge, Tugthu-
sets Lemmer derfra undtagne; har
med store og smaa, 183 Vaanin-
ger, og svarer i Consumption 1400
Riydaler.

Postbrev fra København, sem
faaes her over Wordingborg med
Lolland's agende Post, ankommer
om Mandag Formiddag; og sen-
des herfra Onsdag Middag. Men
de som gaaer imellem Lolland og
Moen, ankommer Torsdag Af-
ten, og bortsendes Löverdag Ef-
termiddag.

Bytinget holdes paa Stege
Raadstue hver Tirsdag.

Men Herredstinget hver Mand-
dag, i et dertil indrettet Tinghuus,
beliggende i Lindemarke-Bye, strax
Vesten for Stege.

Bed Stege er en god Havn,
inden for Skibbroen, som almin-
deligen kaldes Stor-Broe, hvor
8 à 10 Jagter, eller nogen større
Fragtskibe kunde ligge beholdne
om Vinteren.

Men Indseglingen dertil og der
forbi er vanskelig. Hvorfor der
paa Nygords Ære, gemeenlig kaldet
Nord, (som ligger i Stege
Sogn en Müil over Vandet Nord
Nordost herfra;) alle Gaardmænd
og Husmænd, i Tallet 27, ere
Loiser til at ledsgage de indgaaende
eller omkringfarende Skibe.

Desforuden har Stege gierne
sin egen aparte Lots.

Til Stege hører og det bekiedte
Tugt- og Manufactur-Huus; som
er en anseelig Bygning ved den
Nordostlige Kant af Byen.

Det staer under de høie Direc-
teurer for de Fatties Væsen.

Kongens Ridesoged, Byfoden
og den ældste Købmand, er tillige
med Provsten Inspecteurer derved.

Det har en Fabriqueur, Frands
Nehrman, en Spisemester, Leo-
pold Bulk, en Skriver, Post-
mester Boylen.

Lemmerses Tal er formedelst
jevnlig Af- og Tilgang uvis; dog
er der 30 til 40 Personer.

Der er paa Moens Land to
Hærgestede: et fra Norden fra
Kooster til Kallehauge-Hærgægaard
i Siceland, ungeser af 5 Bysse-
studs

uds Breede. Og det andet for
resten dobbelt saa bredt, fra
transunds Hærgæaard til Falster.

Endnu er at mærke Møens
Aalne, som er et temmelig højt
orbierg, Østen til Sydost paa
dkanten. Det er bedekket oven
i med Skov, som gaaer i nogen
Streckning dersfra, og kaldes Klin-
-Skoven. Det bestaaer, som
e i Sven-liggende afbrudte store
Hytter udviser, mestendeel af en
ridagtig Materie; og en skarp-
indig Rissmand, forbenevnte Jan
Jensen Hage, debiterer, at der
indes lige saa god Jord, til at po-
ere med, som den Engelske man-
ndfører; skal da have andraget
jet paa sine Steder, men ikke været
aa lykkelig at haae den fornødne
Assistence dertil; saa det derover
sidindtil er op holdt.

Denne Pynt har ellers ofte væ-
ret et fatal Sted for Søfarende
ved forlegen Veir.

Bornholms Amt og Land.

Bestaaer af et eeneste Amt ind-
deelt udi 4 Herreder, og et Birk,
nemlig Øster, Sønder, Vester-
og Nørre-Herreder, samt Ham-
merhuuses Birk.

Amts-Betienterne.

Hr. Johan Christian Urne, G-
-tatsraad, og Amtmand paa
Bornholms Amt.

Hr. Christian Andreasen, Gene-
ral-Auditeur, Regimentsqvar-
teermester, Amts-, Ammuniti-
ons- og Material-Forvalter,
samt Ridesoged paa Bornholm.

I. Øster-Herred.

Dertil hører 3 Sogne.

Øster-Larster Sogn, med
underliggende Fiskeleier Gudhiem
og Velssted.

NB. Fra Gudhiem er Over-
farten til Fæstningen Christiansoe,
som giver Indbyggerne god Ma-
ring, frem for de øvrige Fiskeleier.

Sognet bestaaer af:
Selveier Bonder-Gaarde 49.
Vaarnede Gaarde 22.

Øster-Marie Sogn, med
et par finaa Fiskeleier, Bodelshaven,
og Opnessted.

Sognet bestaaer af:
Selveier-Gaarder 80.
Vaarneder 23.

Deriblant er den 23de Selveier-
Gaard en Proprietair-Gaard, item
Gadebye-Gaard og Lille-Halse-
Gaard.

Jypter-Sogn med Fiskeleierne
Listed og Marsdale.

Sognet bestaaer af:
Selveier-Gaarder 36.
Vaarneder 22.

Skousholm og Kaase-Gaarden,
er Proprietair-Gaarder.

Svanike Rissstæd.

Rettens Betiente.

Jens Andreas Borring, Byfog-
ged, Herredsfegeg og Skifte-
skriver i Øster-Herred.

Jørgen Madvig, Byfekriver, og
tillige er Herredskskriver i Øster-
og Sønder-Herreder, samt
Beier og Maaler i Svanike,

og Toldbetient for Svanike og
bemelte Øster-Herred.

Kirke-Betientere.

Hr. Christian Valeur, Sogne-
præst.

Povel Kofod, Degrn.

Riøbmændene.

Jørgen Birch.

Mogens Birch.

Alexander Koefod, Borger-Ca-
pitain og Kirke-Værg.

Peder Koefoed.

Jens Michellien.

Jochum Thiesen, handler med
templeske Rort.

Ellers er i Byen boende:

Hr. Povel Anthon Koefoed, Lieu-
tenant ved Dragonerne.

Hr. Henrich Elsted Kofod, Lieu-
tenant ved det 1ste National-
Infanterie-Compagnie.

Hr. Agersbech, soldum Garni-
sonspræst paa Christiansse.

Saandværkere.

Bodkere	2	Skomagere	7
Dreiere	1	Skræder	4
Hjulmænd	2	Slagter	2
Muurmestere	2	Smede	4
Musikantere	4	Snedkere	1
Møllere, med 3 Veiermol- ler som ligger uden for Byen.		Træskomagere	4
		Tommermænd	2
		Wrmager	1

Publique Bygninger.

Et ganske lidet Hosptial.

En Dansk Læge-Skriver-
og Regne-Skole.

Et Borger Bagthuus.

Et Ammunitions- og Material-
Haus.

Fartsier er for nærværende Edd
ikkuns eet; haver i forrigae Tider
været flere, mens de ere affkaffede
formedelst den meget klippefulde
og slette Havn, saa at om Vinter-
ren maa Fartsierne opslæbes paa
Landet.

Vyetinget holdes om Fredagen
og Øster-Herreds Ting om Man-
dagen.

I Byen er omtrent 140 Fa-
milier, med Militaire og Enker,
591 Mennesker, 147 Gaarde og
Baaninger, assureret i Brønd-
Cassen 1761 for 19839 Rdtr. 3
Mt. med Kirken iberegnet.

I Byens dyrkede Marker og
Indhegninger kan saaes omtrent
180 Edr. af alle Slags Sæd.

II. Sønder-Herred-

Dertil hører disse 4 Sogne.

Bodelske-Sogn.

Selveier-Gaarde 39.

Baarnede 15.

Deraf er den 15de Baarnede-
Gaard en Proprietair-Gaard, kalt
det Cannike-Gaard.

Poulster-Sogn med Fiskeleiet
Snogebæk.

Selveier-Gaarde 39.

Baarnede-Gaarde 14.

Pederster-Sogn.

Selveier-Gaarder 30.

Baarnede Gaarde 12.

Proprietaire-Gaarde, Estes
Gaard.

Alakier-Sogn og Alakirkebye.

Selveier-Gaarde 67.

Baar-

Baarnede Gaarde 25.

Gaarde uden Nummer i
Jorde-Bogen.

Cannike-Gaard og Myre-
Gaard.

Proprietaire-Gaard.
Wallens-Gaard.

Nørre Kjøbstæd.

Rettens Betiente.

Niels Jespersen, Byfoged, som
tillige er Byfoged i Aaekirke-
bye, og Herredsfoged samt
Skiftekriger i Sønder-Herred.

Johan Friderik Kramer, som
tillige er Toldbetient i Nørge
og Sønder-Herred.

Jørgen Madvig, Herredsskriver
i Sønder-Herred.

Kirke-Betientere.

Hr. Fid. Monrad, Sognepræst.
Hr. Jens Mahler, Personel-Ca-
pellan.

Studioius Niels Kosod, Chor-
degn, som tillige er Skoleholder.

Matthias Herman Buss, Organist.

Kjøbmændene.

Hans Anker, som handler med
stempede Kort, og haver des-
uden det stempede Papiir til
Købhandling.

Niels Bierum, Borger-Fendrik,
Hospitals-Forsander og Kirke-
Værger.

Mads Birch, som er Kongel. Veier
og Maaler i Nørre og Sønder
Herred.

Hans Sonne.

Herman Sonne.

Poul Conrad Koefoed,

Byeskriver Kramer, Røgtobaks
Oplags Commissionair.

Ellers er i Byen boende.
Hr. Major Poul Anchre Koefoed.

Fru Majorinde Sonne.
Hr. v. Wellern, Lieutenant ved
Artilleriet.

Gaandværkere.

Bagere	2	Saugstører	I
Vaadebyggere	1	Skomagere	14
Bødkere	4	Skippere	16
Karver og Ul- den Trykker	1	Skrædere	8
Heldbereder	1	Slagtere	I
Glarmester	1	Smede	4
Hulmænd	2	Snedkere	4
Kobbersmed	1	Stoelmager	I
Malere	1	Træskoemage- re	3
Murmestere	2	Tæktere	2
Møllere	2	Tommermænd	8
Pettemagere	1	Uhrmager	I

Publike Bygninger.

Et lidet Fattiges Haus, sifret
af afg. Fru Majorinde Sonne.

En Dansk Læse- Skriver- og
Regne-Skole.

Et Borger Baghus, hverudi
tillige holdes Byetinget, med en
Arrest-Rielder derunder.

Et Ammunitions- og Material-
Haus.

Fartsier store og smaa 16.

Havnen her for Byen befindes
i god Stand, som for nogle Aar
siden blev forbedret, og dertil af
Hs. Kongel. Majest. skenket 400
Rdl. i Aaret 1754.

Byetinget holdes om Torsda-
gen, og Sønder-Herredsting om
Tirsdagen.

Ved

Bed Nærse, uden for Ipsker Sogn, imod Havet, er siden 1754 anlagt, for Kongens Regning, et Sandsteen-Brud; hvilket Værk hidindtil med god Fremgang fort- drives, under Opsyn af den dertil anordnede Kongel. bestalter Regnskabsfører, Deconomie-Inspecteur Niels Birk, dersoruden er derved en Steenhuggermester og en Smed, Arbeidesfolkene, omtrent 50 til 70, ere frievillige, og nyde Daglon. Aar 1762 blev Værket det Nævn Frideriks Steenbrud allernaadigst tillagt.

I Byen er 253 Gaarde og Baaninger, assureret i Brandkassen for 27753 Adlr., og Kirken for 12000 Adlr. Omtrent 489 Mennesker af gamle og unge.

Aaekirkebye Kibstad.

Rettens Betiente.

Niels Jespersen, Bvesoged.

Philip Rasch Dam, Byeskriver.

Bhetinget holdes om Fredagen.

Kirk-Betienterne.

Hr. Hans Siverin Whitte, Sogn-

neprest.

Peder Bohn, Chordagn.

Kibmændene.

Afg. Borger-Capitain Christian

Dams Enke og

Hans Jøgen Ibsen.

Her i Byen holdes Landstinget om Onsdagen af: Ancher Anthoni Möller, Landsdommer, boende paa sin Gaard, Spidlegaarden kaldet. Claus Bohne, Landstingskriver, boende i Romme.

Gaandværkere.

Blytækker og	Smede	3
Snedker	Skædere	2
Glamester	Skomagere	2
Muurmester	Tømmermand	3
Møller	Uhrmager	1

Publike Bygninger.

Et lidet Hospital, hvorudi underholdes 5 fattige Lemmer.

En Danst Læse-Skriver- og Regne-Skole.

Et Ammunition- og Materials Huis.

Hertil er ingen Seilads, saa som Byen ligger midt i Landet.

I Byen er 76 Gaarde og Baaninger, assureret i Brand-Kassen for 6009 Adlr., og Kirken for 18000 Adlr. Omtrent 305 Mennesker af gamle og unge.

III. Vester-Herred.

Hertil hører 4 Sogne.

Vester Marie Sogn.

Selveier-Gaarde 68.

Vornede Gaarde 18.

Nye Larster Sogn, med St. Eleiet Arnager.

Selveier-Gaarde 35.

Vornede Gaarde 8.

Udi bemeldte Arnager ere 11 saa kaledede Stakeiere, hvoraf svares, ved Forandring af Beboere, nemlig: af den 1ste Riendelse-Pense i Adlr. til Kongen, men af de øvrige hver 3 Mark.

Knudster Sogn.

Selveier-Gaarde 30.

Vornede Gaarde 8.

Proprietair-Gaard Almegaaard.

Nye

Nyekær Sogn.
elveier-Gaarde 28..
ornede 15.

Wellingsgaard, Ryndet-
gaard og Blyekoppegaard,
roprietair-Gaarder.

Ronne Riøbstæd.

Kettens Betiente! rentz Asmus Selmer, Byfog-
ged, som tillige er Herredsfog-
ged og Skiftekriver i Vester-
Herred.
ans Peter Hammer, Byfekri-
ver, som tillige er Herredsfekri-
ver i bemeldte Herred, samt
Controleur, Veier og Maas-
ler.

Kirke-Betientere.

Ulrich Christian Röring,
Sognepræst.
Mads Koefoed, residerende
Capellan til Ronne og St.
Knuds Menigheder, samt
Rector Scholæ og Chor-Degn
i Ronne.
risten Rasmussen, Klokker.
rman Buss, Graver, som til-
lige er Bedemand og Mu-
sikant.
lain Gerhart Bartholomæi,
Organist.

Riøbmændene.

Bohn, Hvispital-Forspander.
ns Hansen Dreier.
ids Cleimen Engel.
ids Andreassen Kofoed.
ns Henrich Leegaard, stem-
pledte Papiershandler.
ns Lerche Skousboe, Røg-
Tobaks Oplags-Commissionair

i Ronne, Hasle, Allinge og
Sandvig og Svanike, som til-
lige har Inspection med To-
baks-Handelen over hele Lan-
det; lader sig tillige bruge som
Procurator.

Rasmus Marcher, de Fattiges
Forstander.

Daniel Joachim Michael.

Hans Prædbiørn, handler med
stempledte Kort.

Jørgen Stender, Borger-Capi-
tain.

Peder Olsen Wallöe, Kirkevar-
ger, og Snustobaks Oplags-
Commissionair.

Gaandværkere.

Bagere	8	Parykmagere	2
Bogbindere	1	Pottemagere	9
Bødkere	4	Røkkedreiere	1
Farver	4	Sadelmagere	2
Felbereder	2	Skomagere	21
Gartner	1	Skredere	15
Glarmester	1	Skippere	10
Guldsmede	2	Skibstommer-	
Handskemager	2	mand	2
Hattenmagere	7	Slagtere	6
Hjulmænd	4	Smede	8
Kandestebere	1	Snedkere	17
Kobbersmede	3	Tobaksspinder	1
Mahlere	2	Træskoemagere	4
Munirmestere	5	Zimmermænd	7
Muskant	5	Uhrmagere	7
Mellere	4		

Publique Bygninger.

En Latinse Skole, hvic Rector
er Hr. Mads Koefoed, resideren-
de Capellan til Ronne og St. Knuds
Menigheder, samt Chordegn.

Et Hospital med en liden Kir-
ke derudi, hvic Bygning er foræ-
ret

ret af forrige Hospitals-Forsæder, Herman Bohn. Deraf nyde 11 Lemmer maanedlig 5 Mark. Saa er og af Velbemelte dertil foræret en Capital af 1000 Skdlr.

Et Kongeligt Magazin-Huus, hvor Landets Skatte, Sæd og Smør imodtages; udi den ene Ende deraf er Landets Toldbod.

En Raadstue, hvorunder er en Arrest-Kielder.

Et Kongel. Ammunitions- og Material-Huus.

Et Borger Bagthuus.

Nok et Bagthuus, kaldet Landets almindelige Vagt- og Arrest-huus, hvor daglig nogle Mand af Landets Soldater holder Vagt, derudi ere Arrestkammere indrettet for Delinqenter &c.

Strax Sønden for Byen staar et rundt Taarn, Kastellet kaldet, hvorudi Krud, Gevær og andre Ammunitions-Sorter forvares; samt et andet lidet Ammunitions-Huus, der tæt Østen fore, hvor Kønne Postes Ammunitions-Sorter forvares.

Saa er og her uden for Byen 2 Batterier.

Gartvær, store og smaa, 10. Havnens er i temmelig god Stand og bliver aarlig forbedret, hvortil Hans Kongelige Majestat i Aaret 1752 haver allernaadigst stenket 881 Rixdaler 92 Skill.

Buetinget holdes om Tirsdaen, Vester-Herredeting om Torsdagen.

Her holdes Consistorii eller Capitels Retten hos Amtmanden.

Ligesaa er her og ved Kongelig allernaadigst Besaling af 26 Julii

1742 anordnet en bestandig Commission at holdes 2de Gange om Aaret, nemlig den første Mandag i Mai og October-Maaneder, af Commandanten, Amtmanden, Amtsforvalteren og Proosten,

hvor Auditeuren fører Protocollen.

Her boer og Landets Verdslige Øvrigheds Personer, samt adskillige Kongel. Militaire og Civil-Betientere, saasom:

Hr. Carl Ulrich von Bülow, Oberst og Commandant.

Hr. Ancher Anthoni von Schor, Oberst og Vice-Commandant.

Hr. Etatsraad Johan Christian v. Urne, Amtmand.

Hr. General-Auditeur Christian Andresen, Amtsforvalter, som tillige er Regimentsqvarteimester, og Ammunitions- og Material-Forvalter.

Hr. Peter Icoman, Capitain, Pensionist.

Hr. Martin Georg Becher, Capitain ved Artilleriet.

Hr. Clemen Marcher, Capitain ved det 4de Nationale Infanterie-Compagnie.

Hr. Hans Henrich von Schor, Reforme Capitain ved samme Compagnie.

Hr. Becher, Lieutenant, og er Pensionist.

Hr. Bernt Falenkamp, Capitain ved Dragonerne.

Hr. Katie Betel, Stykjunker, Pensionist.

Hr. Joh. Frid. Ernst Petersen, Regiments-Heldskær.

Hr. Boye Rasch, Auditeur, og tillige lader sig bruge som Procurator.

Hans Edvartsen Sonne, Adjutant og Fænrich.
Jens Christian Prahl, Fænrich ved Dragonerne.
Mathias Kiettelten, Holzförster.

— vacat, Skovrider.
aus Bohm, Landstings-Skriver.
ins Krog, Tolder.
ins Peter Haimer, Controleur.
eob Jacobsen, Strand-Controleur.
spar Friderik Direks, privilegeret Apotheker, fabriquerer og
got Lak for Liebhabere.

Ellers er i Byen boende.

g. Hr. Generalmajor, Commandant og Amtmand Wests Enke-Fru.

g. Generalmajor og Commandant von Schepelerns Frøken Datter.

g. Oberst og Commandant Mules Frøken Søster.

g. Kammeraad og Amtsforvalter Schröders Enke-Fru.

g. Hr. Provst Thanchs Enke-Fru.

g. Skifteskriver Capitainslieutenant Hans Wilhelm Thielens Enkefrue.

g. Auditeur Otto Friderich Thiesens Enkefrue.

g. Stykjunker Poul Buskes Enke.

lder Joh. Chr. Topps Enke.

g. Controleur og Bytestriver Giert Haminers Enke.

g. Hr. Hans Marchers Enke.

g. Hr. Ole Togsverds Enke.

Jorg Schade, Ober-Advocat.

Jag. Ole Cleve. Og

ilhelm Friderik Piper.

I Byen er 62 Gader, 344 Borgere, næsten 500 Gaarde og Huse, assureret for 9208 i Adle med Kirken, og omrent 2000 Mennesker af Gamle og Unge. I Byens Vaang og Indhegninger kan af alle Slags Sæd saes næsten 2000 Tdr. Byens Mæring bestaaer mest af Kisbmandskab, Seilads, Avling og lidet Fisserie. En siden Stampeimolle en Fierding-Bei fra Nonne ved Weldinge Aae tilhører Wollöe. I Aaen fanges undertiden Lak, Foreller &c.

IV. Nørre-Herred.

Herudi disse 4 Sogner:

Clemmensek Sogn.

Selveier-Gaarde 69.

Baarneder-Gaarder 15.

Simlegaard.

Baggegaard, Proprietair-Gaard.

Ruthske Sogn, med Fiskeleier Vang og Raas.

Selveier-Gaarde 48.

Baarnede-Gaarde 8.

Olster Sogn med Fiskeleiet Tein.

Selveier-Gaarde 35.

Baarneder 6.

Slottet Hammerhuses Ladegaard.

Hallegaarden, Proprietair-Gaard.

Hammerhuses Slot her Nordvest i Sognet, fordum noksom bekjendt og fast i Henseende til sin Situation paa en hei Klippe mod Søen, med videre, men nu i mange Aar blevsen ved at forsalde mere og mere. Der strax ved, imellem Seene og Sandvig, ligget

ger en først Søe, Hammersø kaldet, hvis Længde er 848 Skrit og Breede 266 Skrit, som er den største der paa Landet.

Røe-Sogn med Fiskeleiet Røestad.

Selvær-Gaarde 27.
Baarneder 9.

Hasse Røbstæd.

Rettens Betientere.

Hans Jørgen Skouvgard, Bye-foged, som tillige er Herreds-foged og Skifteskriver i Norre-Herred, Kirkesoged ved Hammerhuses Birk og Kirkeskriver, samt Toldbetient udi Hasle, Ruthske- og Clemenske Sogne.

Lars Birch, Bye-, Herreds- og Kirkeskriver paa bemelte Stæder, samt Toldbetient udi Allinge og Sandvig, Øsfer- og Røe-Sogne.

Kirke-Betientere.

Mr. Lars Rauders, Sognepræst. Philip Røsch, Døgn.

Røbbmændene.

Mads Kofoed, handler med stempelret Kert.

Søren Malin, driver og Handel.

Ellers er i Byen boende:

Mr. Jens Hansen, Hendrik.

Mr. Jørgen Sonne, Hendrik, begge ved National-Infanterie.

Mr. Jørgen Hermansen Bohne, Hendrik ved det 3die National-Infanterie-Compagnie.

Haandværkere.

Bødkere	3	Skrædere	5
Glarimester	1	Smede	2
Malere	1	Snedkere	2
Møllere	1	Tømmermæ-	
Skomagere	2	ster	2

Publique Bygninger.

Et Borger Bagthuus, samt et Ammunitions- og Material-Huus.

Fartsø 1. Havn'en er her meget slet.

I Byen er 19 Gader, Gaarde og Huse 98, og omtrent 364 Mennesker, Gamle og Unge.

Hammerhuses Birk.

Derunder henviser de 2 Byer, Allinge og Sandvig.

Rettens Betiente.

Hans Jørgen Skovgaard, Bye-foged, som tillige er Herreds-foged og Kirkeskriver i Norre-Herred, Kirkesoged ved Hammerhuses Birk, og Kirkeskriver samt Toldbetient udi Hasle, Ruthske- og Clemenske-Sogne.

Lars Birch, Bye-, Herreds- og Kirkeskriver paa bemelte Stæder, samt Toldbetient udi Allinge og Sandvig, Øsfer- og Røe-Sogne.

Endstinent bemelte 2 Byer ikke have Røbsted-Frihed, er her dog Losse- og Lade-Sted, og nogle faa af disse Indbyggere bruge lidt Handling; ellers ernære de fleste sig med Aeling og Fiskerie, foruden de, som ere Kroemænd, Daglønnere ic.

Ellers

Ellers er her boende:
olemar von Bruun, Styrjunker ved Artilleriet.
irs Birk, Bye, Herreds og Virkefsskriver.
ans Jespersen, Kongelig Veier og Maaler i Allinge og Sandvig, samt Norre-Herred.
nas Kofald, handler med Glas.

Gaandværkerne.

sdkere	2	Smede	4
komagere	2	Snedfere	1
krædere	4	Tommermænd	3

Her er et Borger-Vagthuus, af Fartsier en lidet Jagt. Havnens er ikkun slet, saa rtværne maa om Vinateren paa ndet opslæbes.

I Allinge er 7 Gader, og 74 gærde og Huse, og assureret i randcassen for 3814 Adlr.

I Sandvig ere 3 Gader, 40 gærde og Huse, og er assureret 1490 Adlr.

I begge Byer er 484 Mennere af Gamle og Unge.

Til begge Byer skal være 382 r. Søds Jord, men i Jorden ikke ikkun anslagen for 28 Edr. urkorn.

ingen af Ribebyerne ere til urkorn ansatte. Og i Steden

Consumtions-Skat svares af n samtlig en saa kaldet Maltcise-Skat aarlig 90 Adlr. 2 Mil-

roprietaire-Gaardene med deres Eiere.

megaard, Alexander Kofod, 8 Edr. i Knudsker-Sogn.

Baggegaard, Herman Jørgensen Bohn, 12 Edr. i Clementsker Sogn.

Blykoppegaard, Peder Hansen, 6 Tonder i Nyekier-Sogn. Cannik-Gaarde, den 15 Vaarsnede beboes af Hr. Herman Müller, Lieutenant, 12 Edr. i Bodilsker-Sogn.

Eskes Gaard, Hans Kofoeds Enke, 12 Edr. i Pedersker-Sogn.

Gadebyegaard, Peder Thoer Nielsen, 12 Tonder Hartkorn i Øster-Marie Sogn.

Gallegaarden, Christen Hansen, 12 Vor. i Øsler-Sogn.

Kaasegaard, Ole Kaases Enke, 10 Edr. i Skpr. i Spiller-Sogn.

Kofoed-Gaard, den 23de under Selveier-Tallet, Jørgen Kofoed, 10 Edr. i Skpr. 2 Hdr. 2½ Deel i Øster-Marie Sogn.

Ryndegaard, Jørgen Hermansen Sode, Capitain, 12 Edr. i Nyekier-Sogn.

Lille Halse Gaard, Adolph Olsen, 7 Edr. 2 Skpr. i Øster-Marie Sogn.

Skousholm, Hans Peder Splid, 12 Edr. i Spiller-Sogn.

Wallingsgaard, Peter Rasch Dain, Borger-Capitain i Åkirkeby. 18 Edr.

Wellingsgaard, Peter Hansen, 12 Edr. i Nyekier-Sogn.

AndreGaarde, som ei i Jordesbogen ere numererede, og være Hs. Majestæt tilhørende, der ligesom de foromtalte Gaarde bleve ved offentlig Auction bortsolgt.

Cannikgaard, Anders Peder-

sen, 12 Tønder i Naker-Sogn.
Leenshovedgaard, Morten Mogenen og Hans Ilsen, 18 Tønder Hartkorn, i Øster-Larsker Sogn.

Nyregård, Ole Hansen Hartvig, 12 Tdr. i Naker-Sogn.
Simlegaard, Mads Kofoed, 27 Tdr. 4 Skpr. 2 Fdtr. i Clemensker-Sogn.

Slottet Hammerhuses Ladegaard, Jørgen Johan Wefsten Schow, 14 Tdr. i Øster-Sogn.

Summa paa de her paa Landet værende Gaarde:

Selvær-Gaarde — — 679
 foruden den 23 de Selvær-Gaard i Øster-Marie-Sogn, som blant Proprietair-Gaardene er ansort.

Baarnede Gaarde — — 213
 foruden den 15de Baarnede Gaard i Bedilfer-Sogn, som er ansort under Proprietair-Gaardene.

Proprietair-Gaarde — — 14
 Andre Gaarde uden No. — 5
 Udi ethvert af disse her paa Landet værende 15 Sogner, er en Preste- og en Degnegaard, er — — 30

tilsammen 941

Saa og befindes her paa Landet Huusmænd eller her saa kaldet Udbyggere, omrent 8 à 900.

Angaaende Militien her paa Landet, da er hver Mand under Geveer fra Ungdom af, saasnari de have været til Confirmation.

Den bestaaer omrent af 4 à 5000 Mand, hvort Compagnie haver sine Ober- og Under-Officer, Mønsterskrivere, Tambourer og Piber.

Landet er ellers rundt omkring med Batterier, Skandser, Ammunitions- og Strandvagthuse forsynet.

Kiobmændene handler her med adskillige Kramvahre, som Hor. humle, Salt, Jern, Steenkul, Specerier, ALEN- og Isen-Kram, med videre.

Bed Undersøgning efter Ordre, blev i Aaret 1764 besundet at være baade i Kiobstæderne og paa Landet, af begge Kion, Gamle og Hule, Store og Smaa, i alt 16391.

Deraf:
 Mandkisin over 16 Aar — 4487
 — — under 16 Aar — 3099

tilsammen — 7586

Quindekion over 16 Aar — 5664
 — — under 16 Aar — 3141

tilsammen — 8805

Omrent 2de Mil fra Bornholm ligger Soe-Fæstningen

Christiansse.

Hvorpaa ere:

Hr. Commandeur-Capitain Caspar Henrich Stibolt, som Commandant.

Hr. Cancellie — Raad Henrich Schiödtz, sein Proviant- og Ammunitions-Forvalter, samt Bryggerie- og Bagerie-Bejorger.

Hr.

hr. Herman Bohn Wulffsen, Capitain og Chef over det der værende Garnisons Compagnie, samt Ober-Conducteur.

hr. Ole Pedersen Sonne, Lieutenant.

hr. von Kohlen, Fendrik.

hr. Johan Diderich Petersen, Auditeur og Werkbase.

Breitbart, Feltstier.

2 Sergeanter, 2 Corporaler,
2 Tambourer, 70 Soldater og
1 Profos.

Desuden

hr. Graulow, Artillerie-Lieutenant.

6 Constabler. 12 Under-Constabler.

Kirke-Betientere.

hr. Johan Neth, Garnisons-Præst.

Jørgen Togsverd, Degr.

Gaandværkere.

En Smed. En Sommermand.

Desforuden

En Lods og 6 Matroser.

Fyens Stift.

Har 8 Amter.

Stiftets høje Vorighed.

Stiftbefalingsmanden er Hans Excellence, Hr. Geheimraad Henrich Bille, Ridder, og Amtmand over Odense, Dalum, St. Knuds og Rugaards Amter.

Hans Højørverdighed Hr. Jacob Ramus, Biskop.

Odense, Dalum, St. Knuds og Rugaards Amter.

Befæster af 5 Herreder.

Amts-Betienterne.

Heibemeldte Hans Excellence, Hr. Henrich Bille, Amtmand ic. Christian Schouboe Østrup, Amtsforvalter.

Odense Herred.

Derudi ligger:

Odense Klostæd.

Magistraten.

Michael Seidelin, Borgmester. Henning Jensen, Raadmand, som tillige er Kistmand.

Abraham Biørnsen, Raadmand, og tillige Brand- og Vand-Inspecteur.

Jens Orten, Raadstue- og Skifte-Skriver, som tillige er Bye- og Auctions-Skriver, samt Notarius Publicus.

Af disse holdes Raadstue-Natten hver Onsdag, da Magistraten efter Kongelig allernaadigste Privilegium harer Ober-Nat. Ellers holdes Raadstue-Samlingen saa ofte det i Henseende til Byens Forretninger af Magistraten forneden befindes.